

Guía Docente

Datos Identificativos				
Asignatura (*)			Código	2024/25
Planificación estratéxica e cultura participativa			652512215	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia, integrada na especialidade de Institución Socieducativas, aborda as claves da Planificación estratéxica e a Cultura Participativa como eixes fundamentais das Políticas Públicas no ámbito socieducativo. A gobernanza das institucións socieducativas require profesionais que coñezan os procesos de planificación (deseño, desenvolvemento e avaliación) e saiban determinar o seu carácter estratéxico introducindo en todos os elementos da planificación a participación da comunidade obxecto de atención. Pretende igualmente dar a coñecer Planes estratéxicos relevantes en diferentes ámbitos socieducativos prestando especial interese ao seu compromiso coa igualdade, a normalización lingüística, a sustentabilidade e convivencia interxeracional, entre outros valores asociados á xustiza social e a convivencia.</p>			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
--------	-------------------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Dominar metodoloxías participativas de análise da realidade, planificación e avaliación	AP2	BM1	CM2
	AP3	BM13	CM6
	AP7	BM15	
	AP8	BM16	
Saber definir e desenvolver propostas participativas axeitadas a diferentes contextos de acción	AP2	BM5	CM1
	AP3	BM7	CM2
	AP7	BM13	CM6
	AP8	BM14	
		BM15	
Elaborar a documentación pertinente derivada do proceso de planificación: plans de acción, proxectos, informes, memorias...	AP3	BM1	CM2
	AP8	BM12	CM6
		BM13	
		BM14	
		BM16	
Demostrar habilidades no manexo de procesos participativos a través de técnicas concretas	AP2	BM5	CM6
	AP7		

Contidos

Temas	Subtemas
-------	----------

1. Planificación estratéxica e cultura participativa	<p>1.1. Cidadanía e políticas públicas</p> <p>1.2. Participación cidadá e desenvolvemento comunitario</p> <p>1.3. Planificación estratéxica: dimensión conceptual e eixes de desenvolvemento.</p>
2. Metodoloxías participativas	<p>2.1. Análise da realidade</p> <p>2.2. Formulación e avaliación do plan estratéxico</p> <p>2.3. Modalidades de planificación: plan de caso, marco lóxico, axenda 21, orzamentos participativos</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A2 A3 A8 B1 B7 B13	0	25	25
Discusión dirixida	A2 A3 A7 B1 B5 B14 C6	10	5	15
Estudo de casos	A2 A3 B1 B12 B13 C2	5	5	10
Traballos tutelados	A2 A3 A7 A8 B12 B13 C1 C6	5	34	39
Aprendizaxe colaborativa	A2 A7 B5 B14 B16 C6	5	5	10
Eventos científicos e/ou divulgativos	B12 B13 B16 C2 C6	5	0	5
Presentación oral	A8 B5 B7 B12 B15 C1 C6	1.5	5	6.5
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Discusión dirixida	Participación na aula en base a lecturas previas de carácter obrigatorio, a través das que recoller diferentes argumentacións sobre unha temática, favorecendo o debate e contraste de opinións fundamentadas, coa finalidade de que o alumnado constrúa unha visión crítica das diferentes formas de interpretar a realidade socioeducativa.
Estudo de casos	Consiste na procura e/ou achegamento dunha serie de casos ou experiencias socioeducativas para o seu estudo, análise e discusión á luz dos referentes teóricos da materia.
Traballos tutelados	Técnica de traballo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema ou dun caso. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todas as persoas participantes no seminario.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo

Eventos científicos e/ou divulgativos	Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.
Presentación oral	Exposicións de tarefas realizadas diante do grupo de referencia, procurando tirar algunhas conclusións sobre o problema de investigación, documento ou experiencia abordada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación oral Traballos tutelados Aprendizaxe colaborativa	Atención particular para a elaboración e seguimento de prácticas, traballos tutelados, e presentacións orais asociadas.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A8 B5 B7 B12 B15 C1 C6	Exposicións de tarefas realiizadas , diante do grupo de referencia, procurando tirar algunhas conclusións sobre o problema de investigación, documento ou experiencia abordada.	10
Discusión dirixida	A2 A3 A7 B1 B5 B14 C6	Participación na aula en base a lecturas previas de carácter obrigatorio, a través das que recoller diferentes argumentacións sobre unha temática, favorecendo o debate e contraste de opinións fundamentadas, coa finalidade de que o alumnado constrúa unha visión crítica das diferentes formas de interpretar a realidade socioeducativa.	10
Traballos tutelados	A2 A3 A7 A8 B12 B13 C1 C6	Técnica de traballo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase polo estudo, a discusión, e a elaboración dun documento sobre un tema central da materia. Esixe un traballo previo individual e autónomo sobre os documentos, asícomo a asistencia e participación na aula, formulando preguntas, explorando contradicións, achegando argumentos... co obxectivo de favorecer a reflexión crítica e a comprensión. Valorarase o grao de participación, a calidade das achegas, a capacidade de crítica e reflexión.	70
Aprendizaxe colaborativa	A2 A7 B5 B14 B16 C6	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo	10

Observacións avaliación

--

Fontes de información

--

<p>Bibliografía básica</p>	<p>AA.VV. (1992). Guía metodológica de apoyo a proyectos y acciones para el desarrollo . Madrid: IEPALAAA.VV. (2010). La Democracia en Acción: Una visión desde las metodologías participativas. Madrid: AntígonaANDER- EGG, Ezequiel (2007). Introducción a la planificación estratégica. Buenos Aires: Lumen BLANCO, Ismael e GOMÁ, Ricard (coords) (2002). Gobiernos locales y redes participativas. Barcelona: Ariel CABALLO VILLAR, MB e FRAGUELA VALE, R (coords) (2007). A investigación-acción participativa no quefacer municipal . A Coruña: Deputación Provincial CAMPO, Alejandro (2012). Herramientas para directivos escolares II. Madrid: Wolters KluwerCOLINO, César e DEL PINO, Eloisa (2003). ?Un fantasma recorre Europa: Renovación democrática mediante iniciativas de promoción participativa en los gobiernos locales?. Ponencia presentada a las II Jornadas del Comité de Investigación en Soci. http://www.fes-web.org/sociopolitica/paginas/2jornadas.htmDE LA RIVA, Fernando (2003). Metodologías de análisis de la realidad global y local. Plataforma para la Promoción del Voluntariado en EspañaFONT, Nuria; SUBIRATS, Joan (2000). Local y sostenible la Agenda 21 Local en España . Barcelona: IcariaGANUZA, Ernesto e ÁLVAREZ, Carlos (coord.) (2003). Democracia y presupuestos participativos. Barcelona: IcariaGÓMEZ GALÁN, Manuel (2003). Orientaciones para la aplicación del enfoque del marco lógico: errores frecuentes y sugerencias para evitarlos. Madrid: CIDEALICLEI (). Guía europea para la planificación de las Agendas 21 Locales. Bilbao: BakezMARCHIONI, Marco (2006). ?Democracia participativa y de la crisis política. La experiencia de los planes comunitarios?. Cuadernos de Trabajo Social, 19, 213-224. MARTÍNEZ LÓPEZ, Miguel (2007). Complejidad y participación: la senda de la invención estratégica. Política y Sociedad, Vol. 44. MÚJICA, Marta; GÓMEZ-LIMÓM, Javier (2002). Plan de acción para los espacios naturales protegidos del Estado Español. Madrid: EuroparcPEREZ RÚA, M; CABALLO VILLAR,MB e MONTERO SOUTO (coords) (2006). Asociacionismo e participación cidadá: análise e propostas. A Coruña: Deputación Provincial POSE,H e FRAGUELA, R (coords) (2006). Planificación estratéxico en cultura . A Coruña: Deputación Provincial VILLASANTE, Tomás; MONTAÑÉS Manuel e MARTÍN, Pedro (coord.) (2001). Prácticas locales de creatividad social. Construyendo ciudadanía/2.. Barcelona: El Viejo TopoVILLASANTES, Tomás e GARRIDO Fco. Javier (coords.) (2002). Metodologías y presupuestos participativos. Madrid: IEPALA, CIMASVILLASANTE, Tomás (2013). ¿Hay ingeniería social en los movimientos y en los procesos sociales? http://www.redcimas.org/biblioteca/teoria-y-epistemologia/WEISSMANN, Hilda; LLABRÉS, Antonia (2001). Guia para hacer la Agenda 21 Escolar. Bilbao: Ministerio de Medio AmbienteRevistas: Educación Social. Revista de Intervención Socioeducativa.Documentación Social.Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria.Revista Galega de Educación.Revista de CC. Sociales.&nbsp;&nbsp;&nbsp;AmbientalMENTE sustentable.Revista Enlace.El Viejo Topo&nbsp;&nbsp;&nbsp;Revista EncrucijadasEducational Gerontology Journal.</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	<p>CAMACHO, Hugo (2001). El enfoque del marco lógico 10 casos prácticos : cuaderno para la identificación y diseño de proyectos de desarrollo. Madrid: CIDEALRAMÍREZ, Alfredo (2010). Democracia participativa: la democracia participativa como profundización en la democracia . Valencia: Tirant lo Blanch</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías